

NIKITA CHRUŠČIOVAS. „ATŠILIMAS“ LIETUVOJE

Parengė: Justina Rimkevičiūtė IVE

Nikita Chruščiovas

- 1953 m. rugsėjo mėn. SSKP CK pirmuoju sekretoriumi tapo N.Chruščiovas ir juo buvo iki 1964 m.;
- N. Chruščiovo valdymo metai vadinami „atšilimo“ arba destalinizacijos laikotarpiu;

Nikita Chruščiovas (1894-1971)

POLITIKA

- Vykdoma valdžios decentralizacija;
- Einamieji valstybės klausimai nebesprendžiami Maskvoje, jie tvarkomi vietinėse institucijose;
- Imta savarankiškai tvarkytis valstybinėse įmonėse;
- Plėtėsi vietinių kadro sistema;

EKONOMIKA, ŪKIO REFORMOS

- 1957 m. Sukurtos liaudies ūkio tarybos (LŪT);
- 1957–1965 m. Lietuvos TSR vietiniai ūkiniai vadovai sugebėjo, labiau atsižvelgti į vietos poreikius;
- Suteikus parama ūkiui, buvo atstatytas prieškarinis žemės ūkio lygis Lietuvoje, tam ypač padėjo melioravimo darbai Lietuvoje;
- Pradėtos stambinti įmonės, kuriami gamybiniai susivienijimai (Pirmasis Lietuvoje gamybinis susivienijimas 1962 m.);
- Keturi penktadaliai Lietuvos darbininkų dirbo miesto gamyklose, maždaug du trečdaliai – didelėse, naujesne technika aprūpintose gamyklose;

EKONOMIKA(II)

- 1962 m. Elektros energija pradėjo gaminti elektrinė Elektrėnuose;
- 1962 m. Pradėjo veikti Vilniaus plastmasinių dirbinių gamykla;
- 1963 m. Kėdainių gamykla pradėjo gaminti sieros rūgštį;
- 1965 m. Pastatyta Kauno dirbtinio pluošto gamykla, moderniausia chemijos pramonės gamykla visoje Sovietų Sąjungoje. Ji buvo didžiausia Sovietų sąjungoje ir Europoje;
- Didžiausia to meto gamykla Lietuvoje –Vilniaus grąžtų gamykla;

Kėdainių chemijos gamykla

SOCIALINIAI SANTYKIAI

- Iš kalėjimų ir lagerių paleista nemažai kalinių, tarp jų ir didžioji kalintų lietuvių dalis. Iš Sibiro į Tėvynę grįžo išgyvenę tremties siaubą žmonės;
- Pasibaigus masiniams areštams, represinis aparatas nebesiuntė naujų vergų į lagerius;
- Susiformavo naujas susidorojimo su kitaminčiais būdas: juos pradėta uždarinėti į psichiatrines ligonines;
- Specialiais įsakais buvo reabilituotos Stalino nurodymu ištremtos tautos;
- Lietuvoje Chruščiovo valdymo metais Lietuvių padaugėjo nuo 50 iki 80 Proc;

Sibiro tremtiniai grįžta į Lietuvą

KULTŪRA

- Pradėta destalinizacija: griauamas J.Stalino kultas;
- Kovoiant su stalinizmu, buvo griunami diktatoriaus paminklai, keičiami jo vardą turinčių miestų, kaimų, kolūkių, gatvių ir aikščių pavadinimai;
- Sugrįžo kai kurių Stalino laikais neminimų dailininkų kūrybos palikimas (M.K.Čiurlionis);
- Meno žmonės atsikratė stalininio stiliaus ir pradėjo individualią kūrybą (J.Marcinkevičius, J. Vaičiūnaitė);
- Tačiau spauda išliko cenzūruojama nors ir nesmarkiai;
- 1963 m. įvyko pirmasis LSSR rašytojų suvažiamas;

KULTŪRA(II)

- Miestų gatvės pasikeitė išore, nes pagerėjo pragyvenimo lygis;
- Pasireiškė masinė architektūros ir gyvenamųjų erdvių standartizacija ir individualumo neigimas;

Sovietinė gyvenamoji erdvė

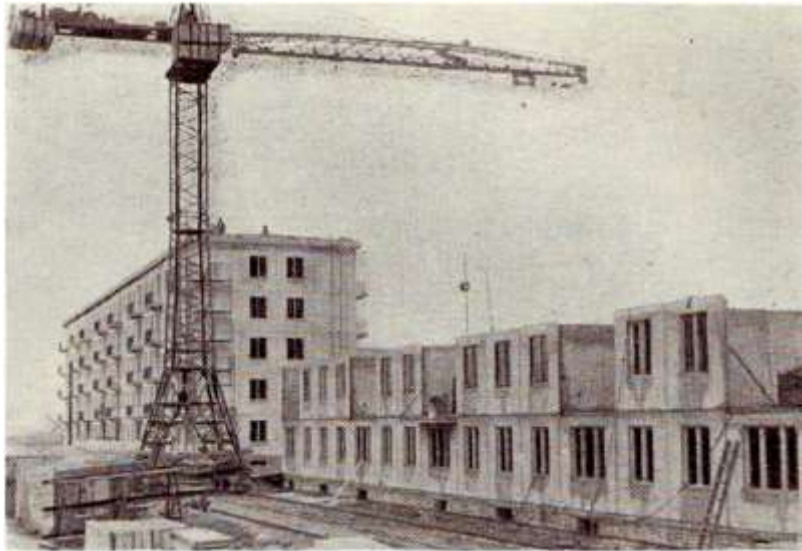

Keltas antaklnis žirmūnai (1964 m.)

Vilnius 1964m.

Pirmųjų stambiapanelinių pastatų statyba Vilniuje 1960 m.

Šaltiniai

- <http://www.sovietika.lt>
- <http://www.mokslai.lt>
- <http://www.miestai.net>
- Žurnalas „Švyturys“, A. Sutkaus nuotraukos (1960 m.)
- Nijolė Letukienė, Jonas Gineika „Kurso santrauka istorijos egzaminui“;
- Juozas Brazauskas, Bronius Makauskas „Lietuvos praeities puslapiai III“;
- Stasys Lukšys, Ramojus Kraujelis, Mindaugas Tamošaitis, Gintaras Kaselis, Arūnas Streikus „Istorijos vadovėlis XII klasei, II dalis“